

NEMZETSTRATÉGIAI KUTATÓINTÉZET

A TÖBBSÉGÉBEN MAGYARLAKTA TELEPÜLÉSTERÜLETEK FÖLDRAJZA

A Kárpát-medencei magyar tömbös településterületek társadalmi-
gazdasági helyzetének elemzése

6. fejezet: Az egyes tömbök leírása

Csíkszéki tömb

Nemzetstratégiai Kutatóintézet

Budapest, 2024

Jelen dokumentum A TÖBBSÉGÉBEN MAGYARLAKTA TELEPÜLÉSTERÜLETEK
FÖLDRAJZA – A Kárpát-medencei magyar tömbös településterületek társadalmi-
gazdasági helyzetének elemzése
című kutatás eredményeit összefoglaló jelentés 6. fejezetének része

Kiadja a Nemzetstratégiai Kutatóintézet

Felelős kiadó: Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke

Minden jog fenntartva ©
A kutatásban közreműködő személyek ©

Kutatásvezető: Péti Márton

Szerkesztette: Péti Márton, Borbély Mátyás, Szász Jenő

Írta: Péti Márton, Borbély Mátyás, Mozga Gábor, Szász Jenő

A 6. fejezet elkészítésében közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Nagy Szabolcs,
Megyesi Zoltán, Mozga Gábor, Szabó Balázs

Szöveggondozásban közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Mozga Gábor,
Borbándi Erik, Gáspár Milán

Ábrászerkesztésben közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Lovász Gergely,
Szabó Balázs

Táblázatszerkesztésben közreműködött: Péti Márton, Borbély Mátyás, Lovász Gergely

ISBN 978-615-5639-53-1

Tartalom

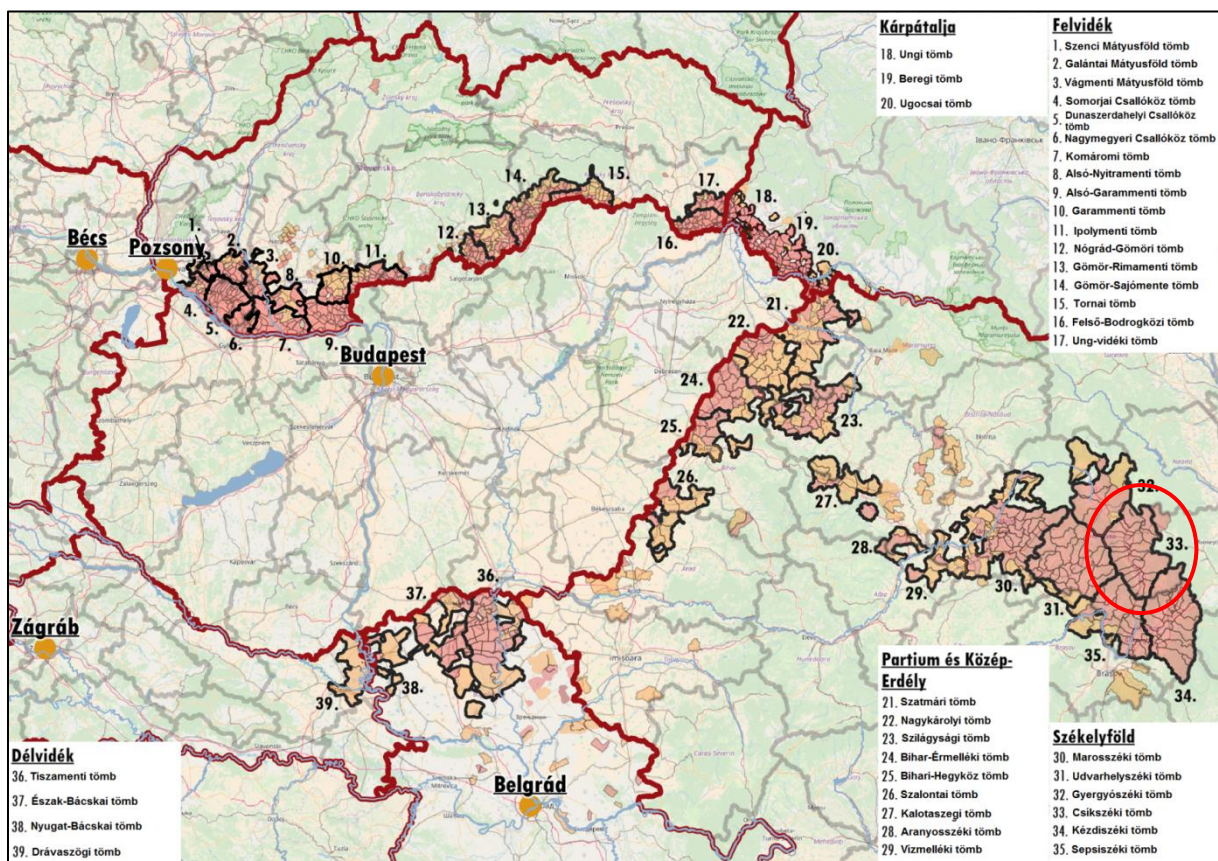
1. A térség főbb jellemzői	4
1.1 Elhelyezkedés	4
1.2 A térség községei.....	6
2. A térség társadalmi-gazdasági alapmutatói	8
2.1 Demográfia	8
2.2 Oktatás	13
2.3 Munkaerőpiac.....	16
3. A térség egyéb elérhető mutatói.....	17
3.1 Egészségügy	17
3.2 Gazdaság, munkaerőpiac.....	18

1. A térség főbb jellemzői

1.1 Elhelyezkedés

Csíkszék az Erdély keleti peremének számító Csíki-medencében helyezkedik el, melyet az Olt felső medencéje, a Keleti-Kárpátok és a Hargita határolnak. A Csíki-medence Balánbányától a Tusnádi-szorosig terjed. Északon Suceava megyével, keleten Neamt és Bákó megyékkel, délen Háromszékkal (Kovászna megyével), nyugaton a történeti Udvarhelyszékkal és Maros megyével határos. Csík földrajzilag két jól körülhatárolható táj- és településhálózati egységre, Alcsíkra és Felcsíkra tagolódik, a geológiai választóvonalak szerint viszont Közép-Csíkról is beszélhetünk. Utóbbit a medence keleti részén élők Oldalcsíknak is nevezik, ahol erős helyhez, kistérségi szinthez kötődő identitástudat figyelhető meg.

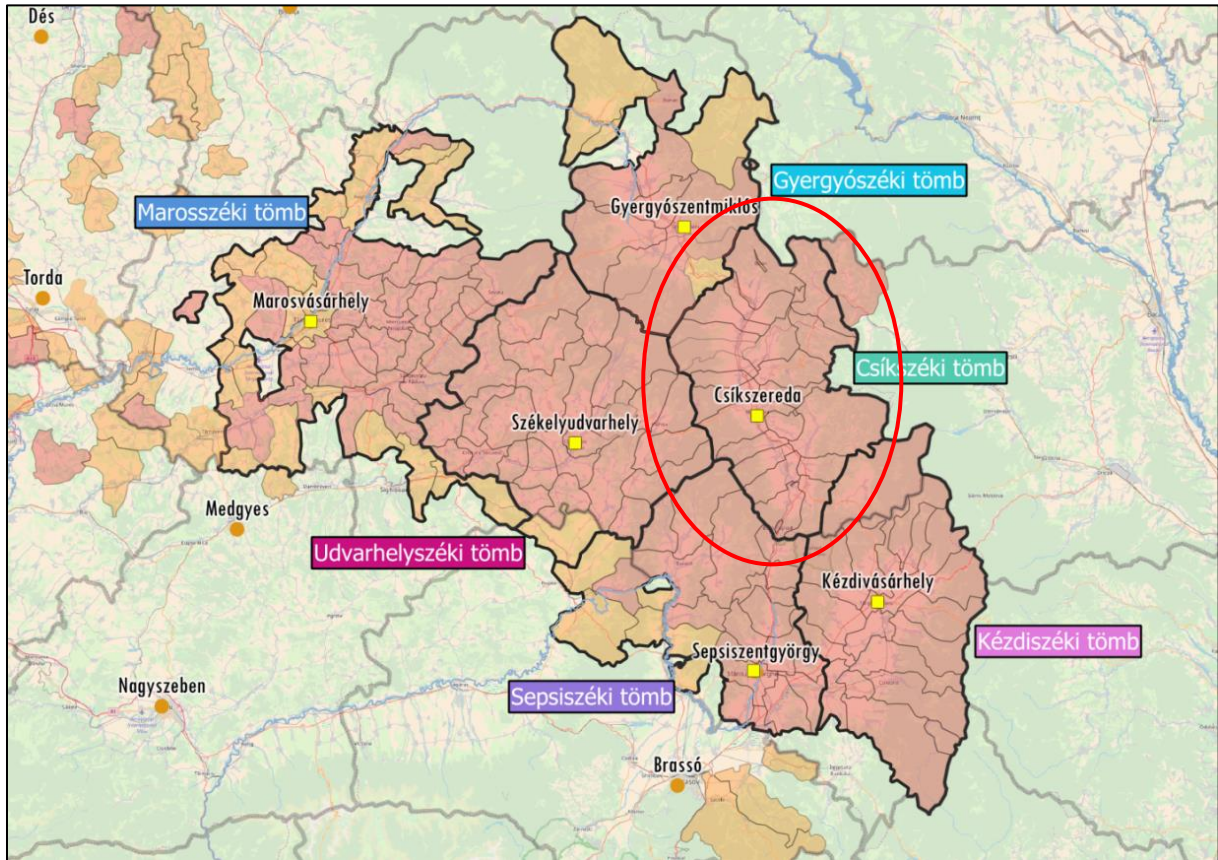

1. ábra: A tömb földrajzi elhelyezkedése a Kárpát-medencében

Az adatok forrása: A szomszédos országok statisztikai hivatalai

A Zsögödi- és a Tusnádi-szoros között elhelyezkedő Alcsík további kisebb tájegységekre osztható: az Olt mente (vagy Olt mellék) és a Csíki-havasok lábánál fekvő településeket tömörítő Havasalja. Felcsík tágabb értelemben a Középcsíki-medencét és a Tatros-völgyi Gyimeseket is magában foglalja.

2. ábra: A tömb földrajzi elhelyezkedése Székelyföldön
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet

1.2 A térség községei

A tömb települései a romániai politikai és közigazgatási intézményrendszer szerint községekbe szerveződnek, ezek a községek pedig közigazgatásilag Hargita megyéhez tartoznak. A 25 településből 24-ben a magyar lakosság aránya meghaladja az 50%-ot. A tömbben összesen 94 578 magyar él, arányuk 91%. Csíkszék és benne Csíkszereda hagyományosan a római katolikus vallás egyik erdélyi fellegvárának számít. A csíki és a háromszéki régiók határán, Málnástól már a domináns vallás a református. A térség déli pontján található Tusnádfürdő város. A monofunkcionális település híres fürdőhely és komoly részesedése van az országos idegenforgalomból. 1997 óta itt rendezik a Bálványosi Nyári Szabadegyetemet. Csíkszentsimon 1897-ben csatlakozott rá a vasúthálózatra, a Csíkszereda–Brassó vonalra. Ez ipari felvirágzást hozott magával. A településen fafeldolgozó üzemeket létesítettek. Szesz- és keményítőgyár épült, amely közel 300 embert foglalkoztatott. Fejlődött a kereskedelem, a település Alcsík egyik legfontosabb gazdasági csomópontjává vált. A sokak számára munkát adó gyár a '90-es években csődbe ment. 2014-től az egykori gyár telephelyén a Tiltott Csíki Sör Manufaktúra végzi tevékenységét.

3. ábra: A tömb községeinek földrajzi elhelyezkedése

Az adatok forrása: Román Nemzeti Statisztikai Intézet

A Csíkszéki tömb és Hargita megye központja Csíkszereda. A város magyar többségű, 37500 lakosának 80%-a tartozik a magyar etnikumhoz, emellett fontos gazdasági és településföldrajzi tényező. 1959 óta a település részét alkotja Csíksomlyó is. Minden pünkösdkor itt zajlik a híres csíksomlyói búcsú, mely a Kárpát-medencei és a világmagyság egyik legnagyobb vallási zarándokhelye. A csíksomlyói kegytemplom és kolostor egyben a magyarság fontos kultúrtörténeti emléke is. Csíkszereda legrégebbi középiskolája a Márton Áron Gimnázium, illetve a városban működik a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem két kara gazdasági, mérnöki és humántudományi szakokkal alap- és mesterfokon.

Csíkszéki tömb				
Magyar név	Román név	Teljes népesség száma (fő)	Magyar népesség száma (fő)	Magyar népesség aránya (%)
Központi község				
Csíkszereda	Miercurea Ciuc	37 548	30 607	81,51
Magyar többségű községek				
Csíkmadaras	Mădăraș	2 174	2 168	99,72
Karcfalva	Cârța	2 665	2 656	99,66
Csíkrákos	Racu	1 579	1 571	99,49
Csíkszenttamás	Tomesti	2 544	2 528	99,37
Gyimesközéplak	Lunca de Jos	5 248	5 213	99,33
Csíkdánfalva	Dănești	2 279	2 259	99,12
Csíkszentmárton	Sânmartin	2 283	2 263	99,12
Gyimesfelsőlak	Lunca de Sus	3 184	3 148	98,87
Csíkcicsó	Ciceu	2 662	2 629	98,76
Csíkszentsimon	Sânsimion	3 408	3 363	98,68
Csíkszentgyörgy	Ciucsângeorgiu	4 727	4 648	98,33
Csíkpálfalva	Păuleni-Ciuc	1 810	1 779	98,29
Csíkszentdomokos	Sândominic	6 013	5 906	98,22
Csíkszentimre	Sântimbru	2 045	1 994	97,51
Csíkszentlélek	Leliceni	1 989	1 935	97,29
Csíkkozmás	Cozmeni	2 079	2 005	96,44
Csíkszépvíz	Frumoasa	3 617	3 466	95,83
Mádéfalva	Siculeni	2 704	2 568	94,97
Csíkszentkirály	Sâncrăieni	2 487	2 332	93,77
Tusnád	Tușnad	2 105	1 951	92,68
Tusnádfürdő	Băile Tușnad	1 598	1 463	91,55
Csíkszentmihály	Mihăileni	2 615	2 103	80,42
Gyimesbükk	Ghimeș-Făget	5 011	2 578	51,45
Jelentős (10–50%) magyar lakosságarányú községek				
Balánbánya	Bălan	5 768	2 092	36,27
Összesen		110 142	95 225	86,46

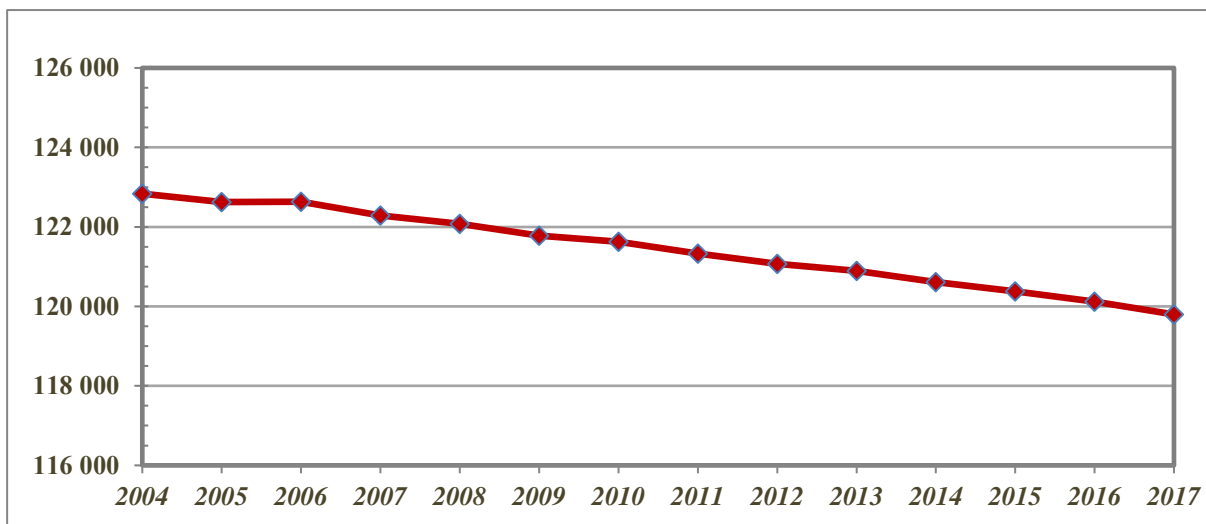
1. táblázat: A tömb községeinek főbb jellemzői
Az adatok forrása: Román Nemzeti Statisztikai Intézet

2. A térség társadalmi-gazdasági alapmutatói

2.1 Demográfia

Népesség, népmozgalom

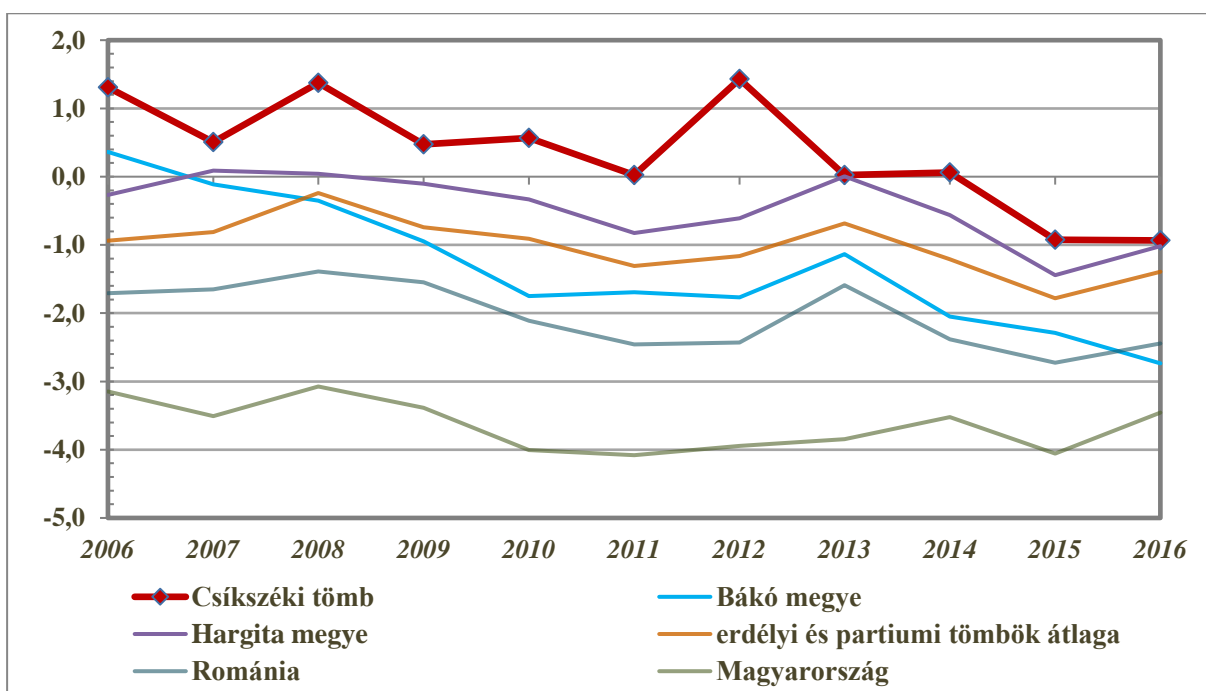
4. ábra: A tömb népességének alakulása 2004 és 2017 között (fő)

Az adatok forrása: Román Nemzeti Statisztikai Intézet

Csíkszéki tömb	Hargita megye	Bákó megye	Nemzetrészi tömb-átlag	Romániai átlag	Magyarországi átlag
-2,81	-1,59	-2,01	-1,70	-1,55	-2,67

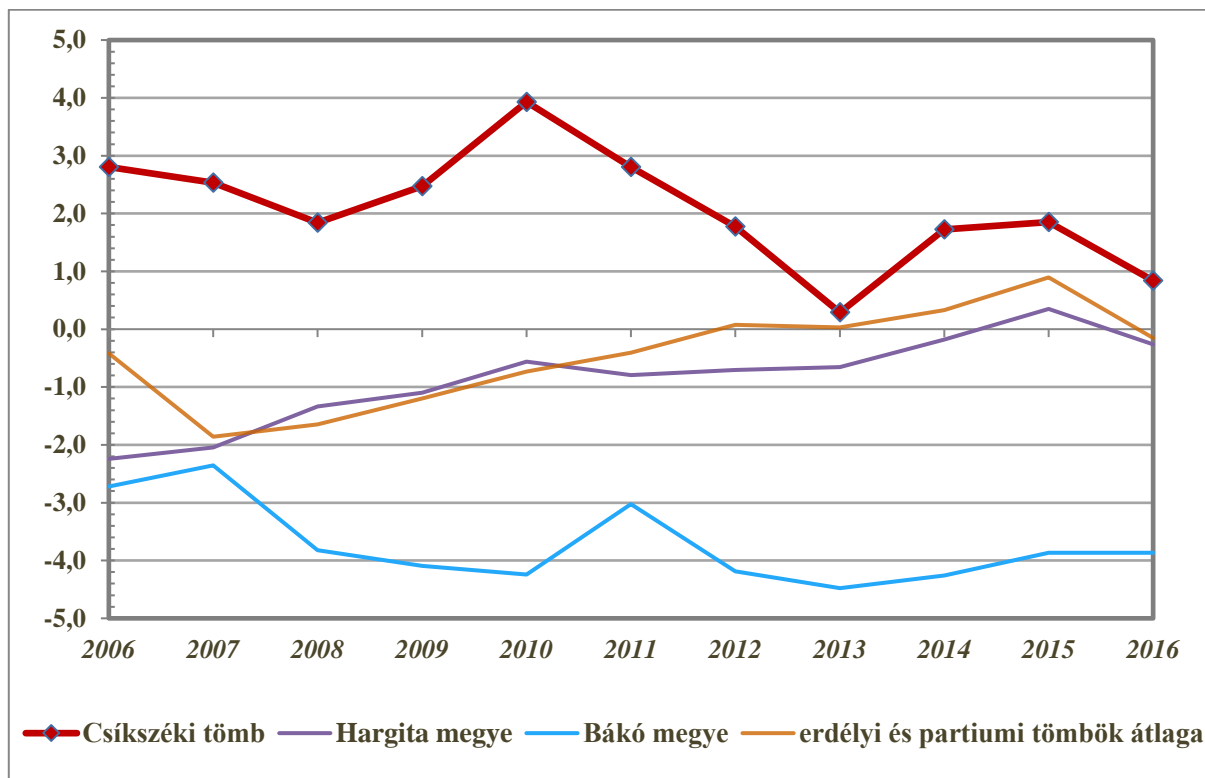
2. táblázat: A népességváltozás aránya 2007 és 2017 között (%)

Az adatok forrása: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

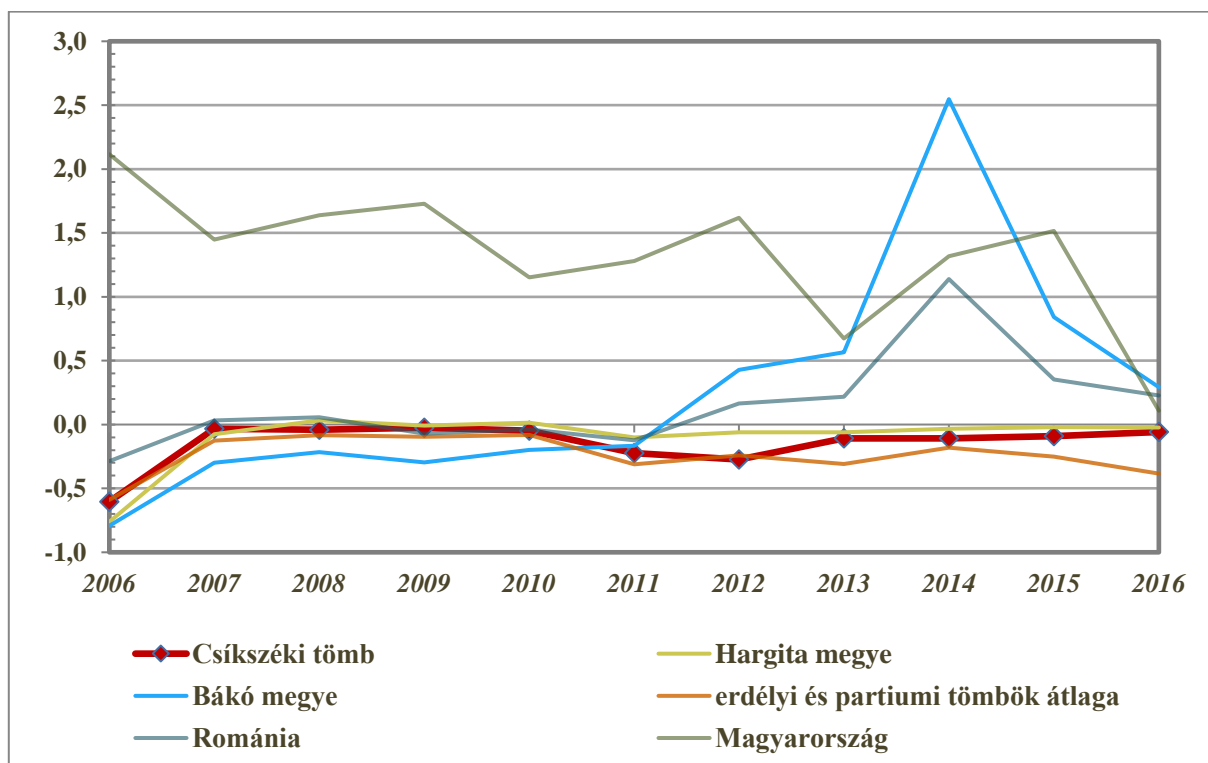

5. ábra: A népesség természetes szaporodása (‰) (2006–2016)

Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

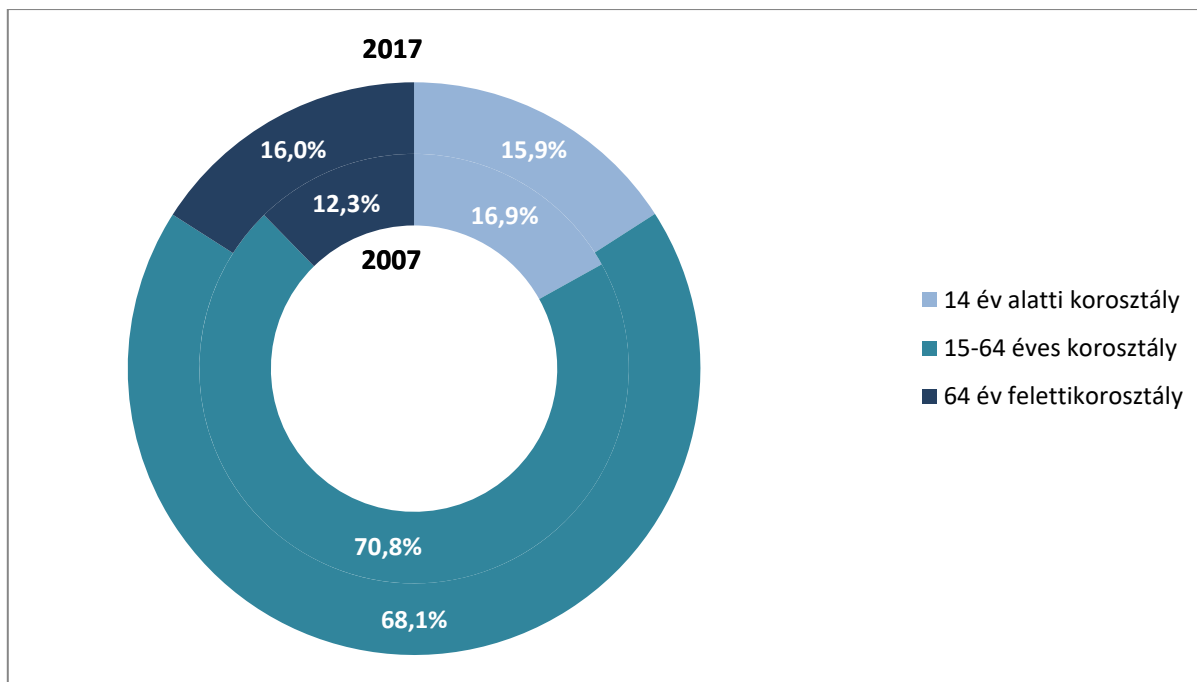
6. ábra: A belső vándorlási egyenleg alakulása (%) (2006–2016)
Az adatok forrása: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

7. ábra: A külső vándorlási egyenleg alakulása (%) (2006–2016)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

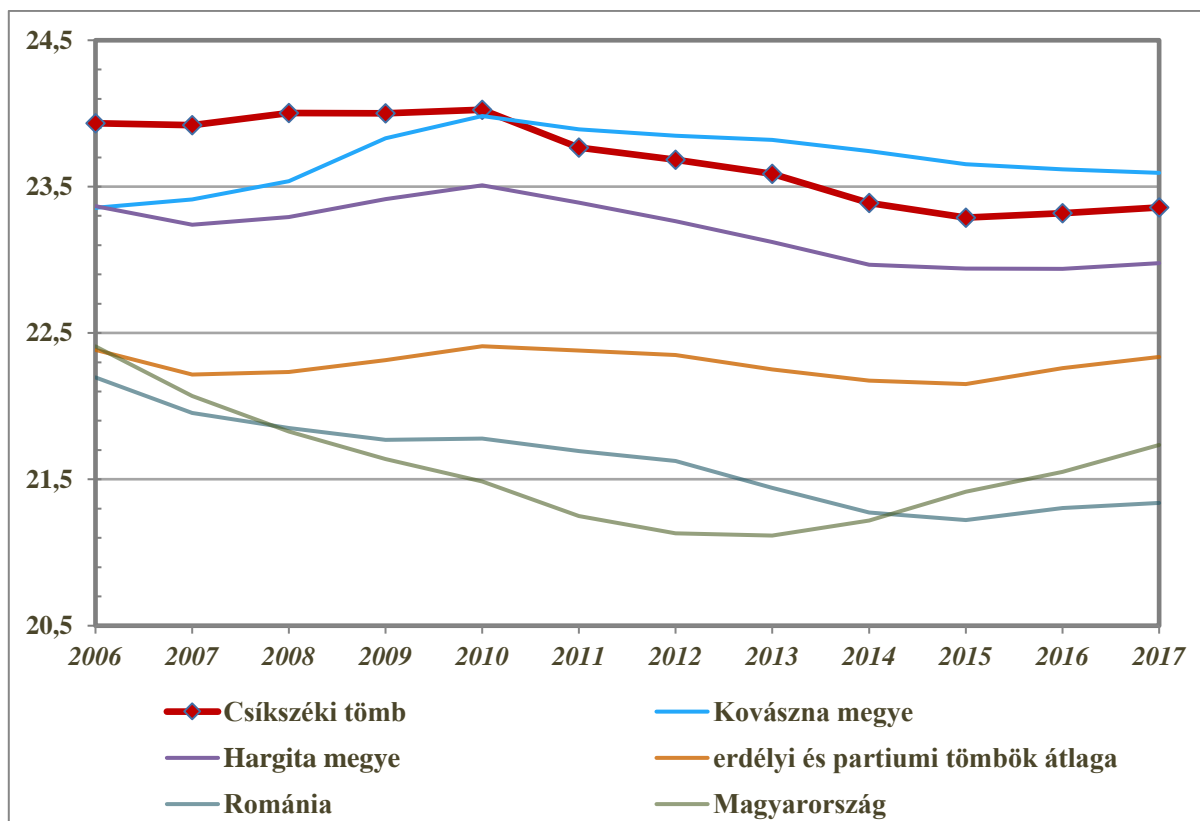

Korszerkezet

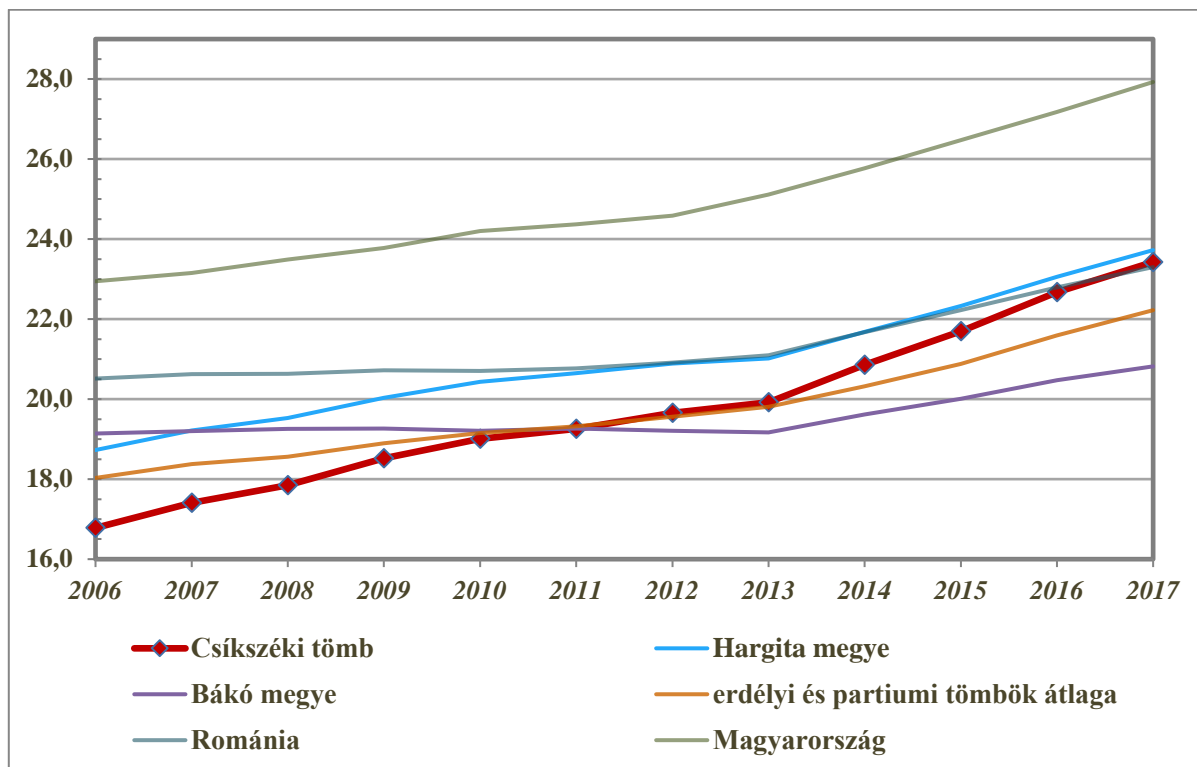
8. ábra: A tömb népességének korszerkezet szerinti megoszlása (%) (2007, 2017)

Az adatok forrása: Román Nemzeti Statisztikai Intézet

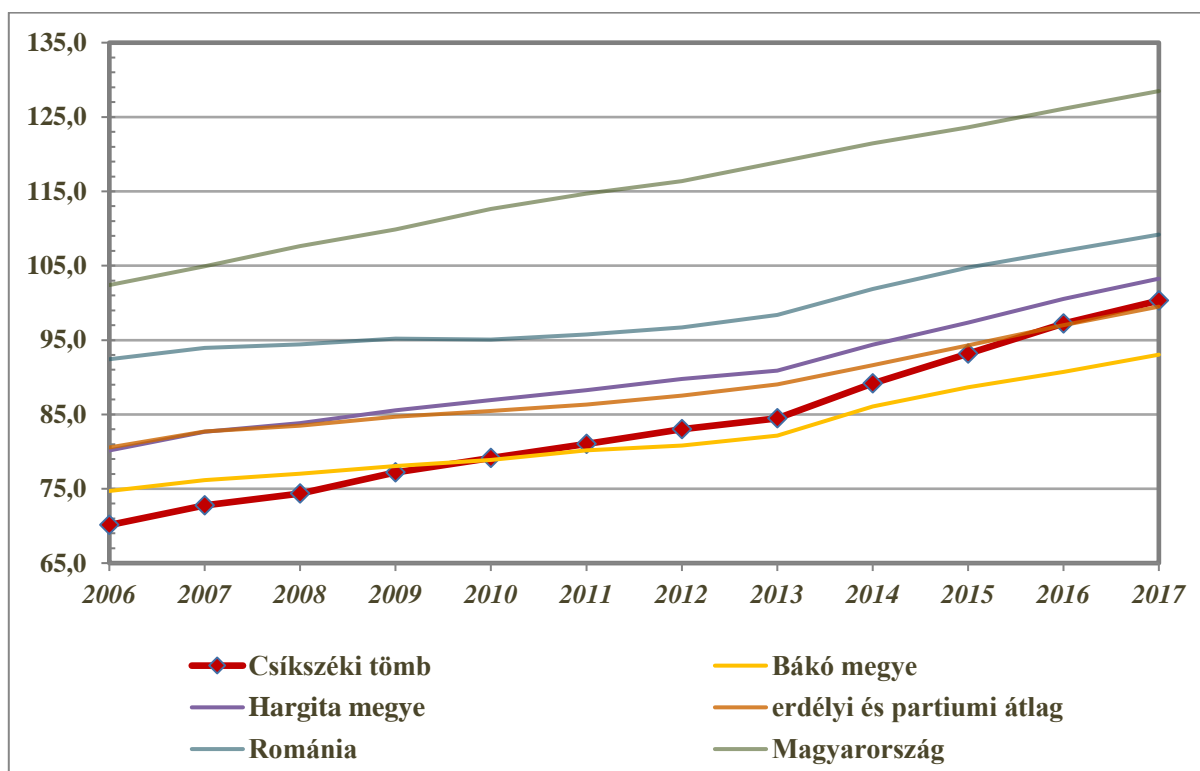

9. ábra: A gyermekkorú népesség eltartottsági rátája (%) (2006–2017)

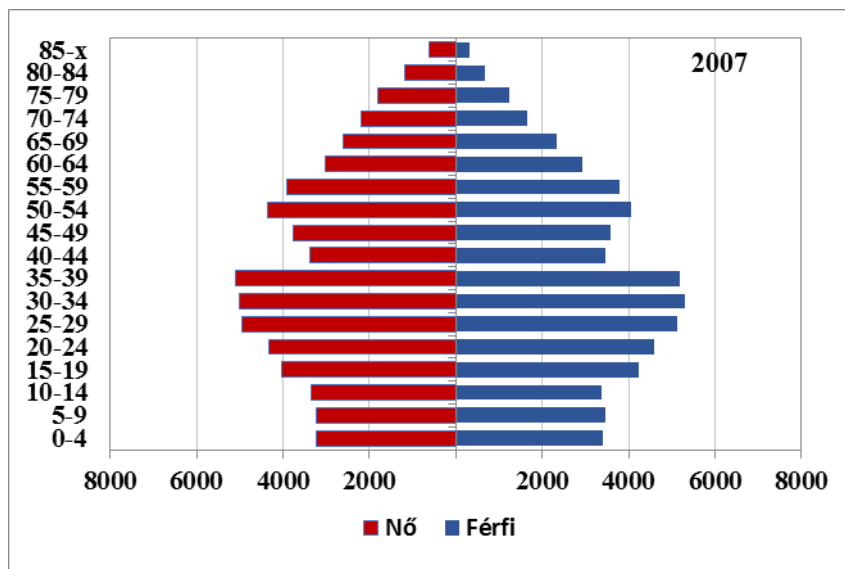
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

10. ábra: Az időskorú népesség eltartottsági rátája (fő) (2006–2017)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

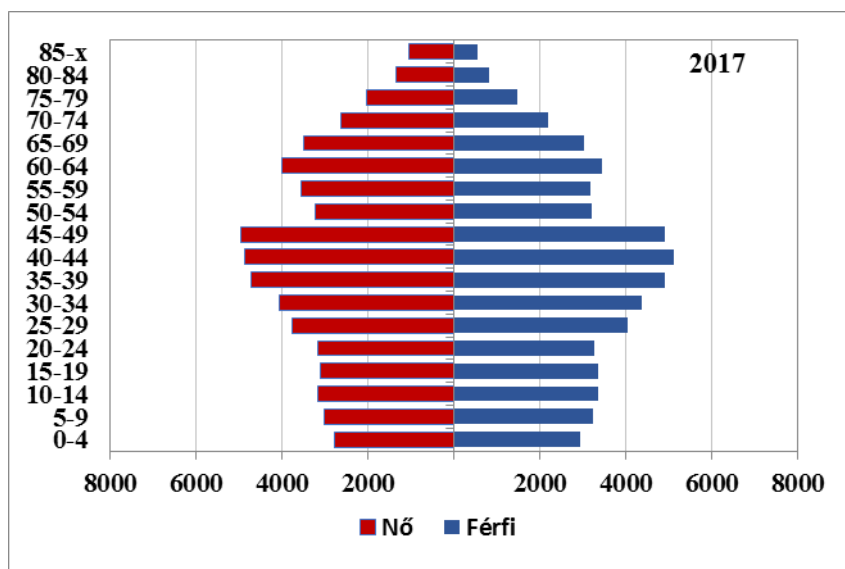

11. ábra: Az öregedési index alakulása (%) (2006–2017)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

12. ábra: A tömb korfája (2007)

Az adatok forrása: Román Nemzeti Statisztikai Intézet

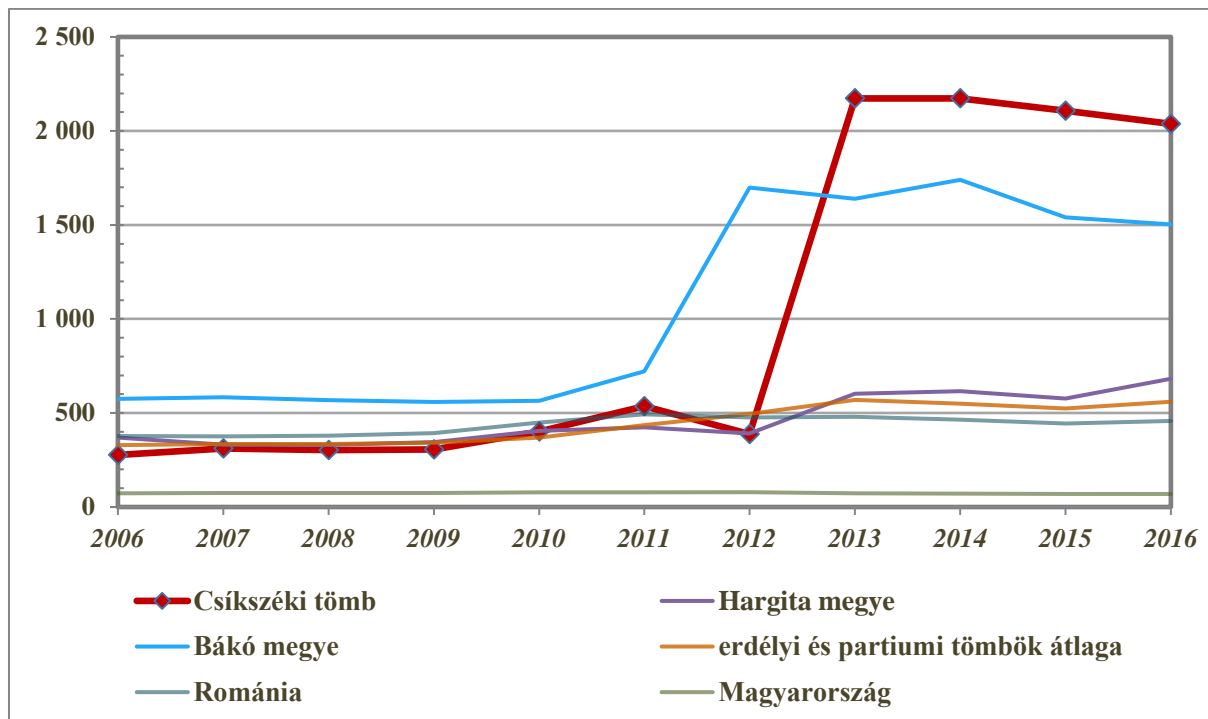
13. ábra: A tömb korfája (2017)

Az adatok forrása: Román Nemzeti Statisztikai Intézet

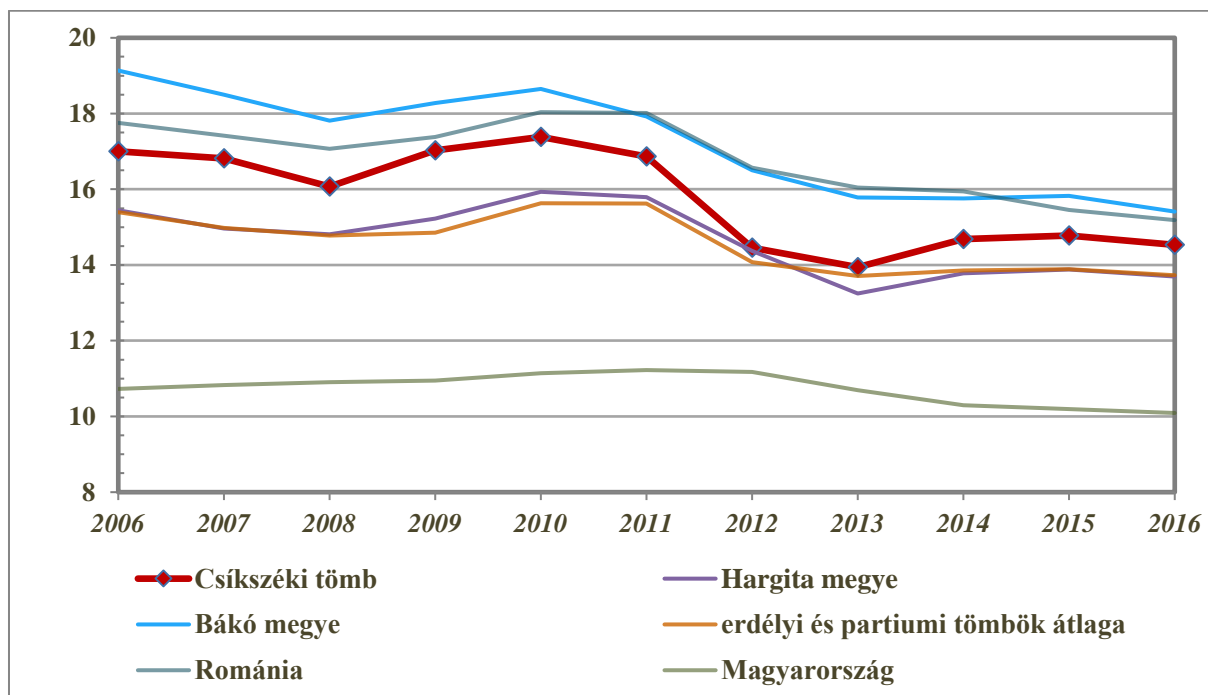
2.2 Oktatás

Óvodák

14. ábra: Az óvodákra jutó óvodások száma (fő) (2006–2016)

Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

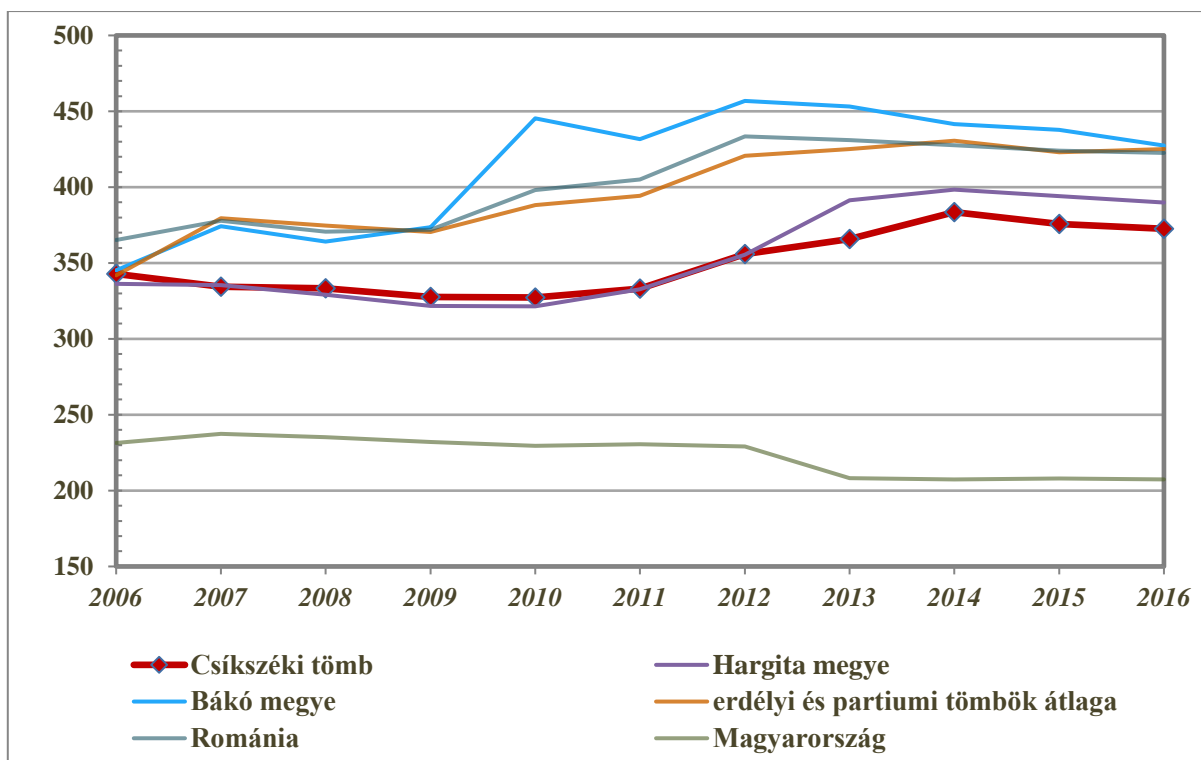

15. ábra: Az egy óvodapedagógusra jutó óvodások száma (fő) (2006–2016)

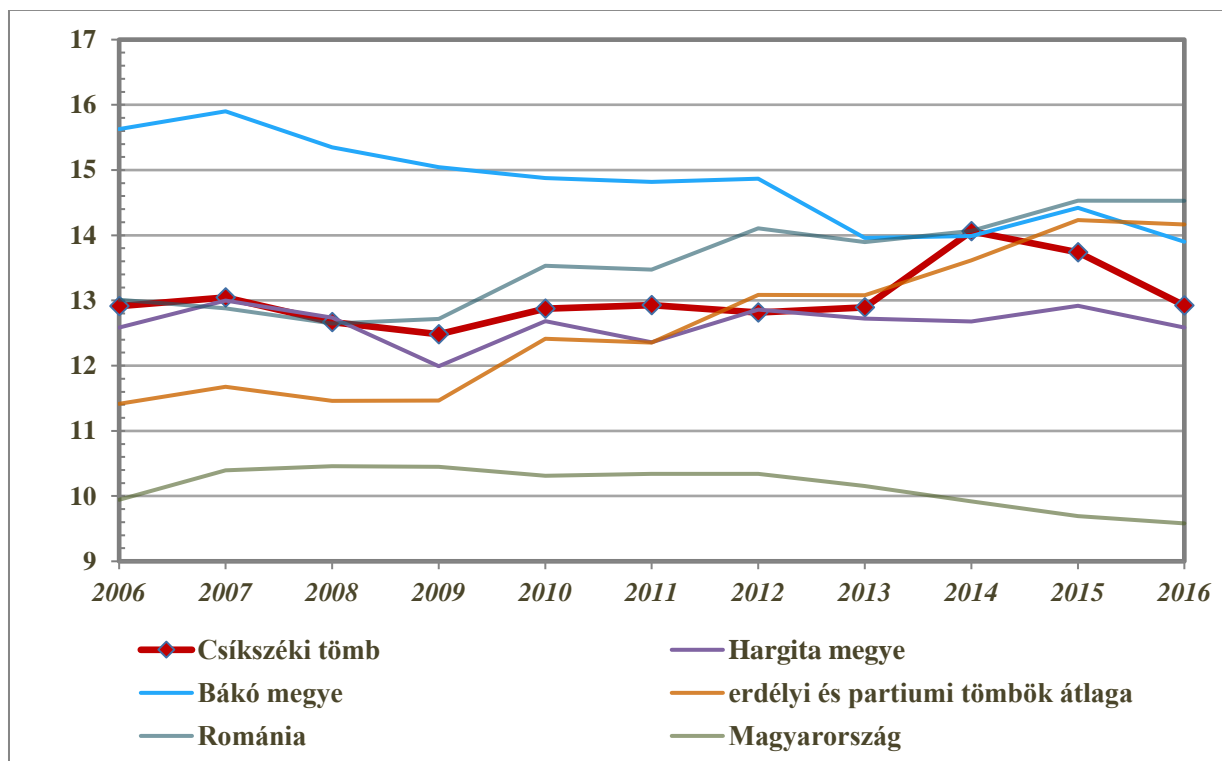
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

Általános iskolák

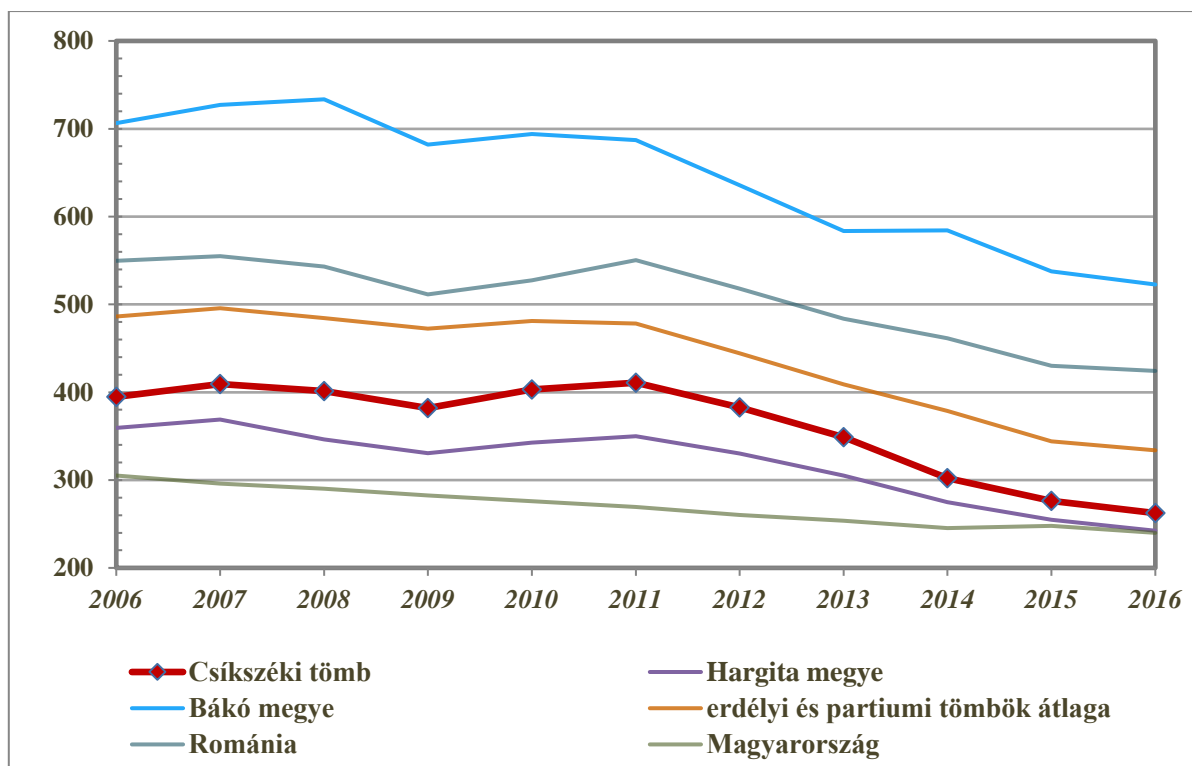
16. ábra: Az egy általános iskolára jutó tanulók száma (fő) (2006–2016)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

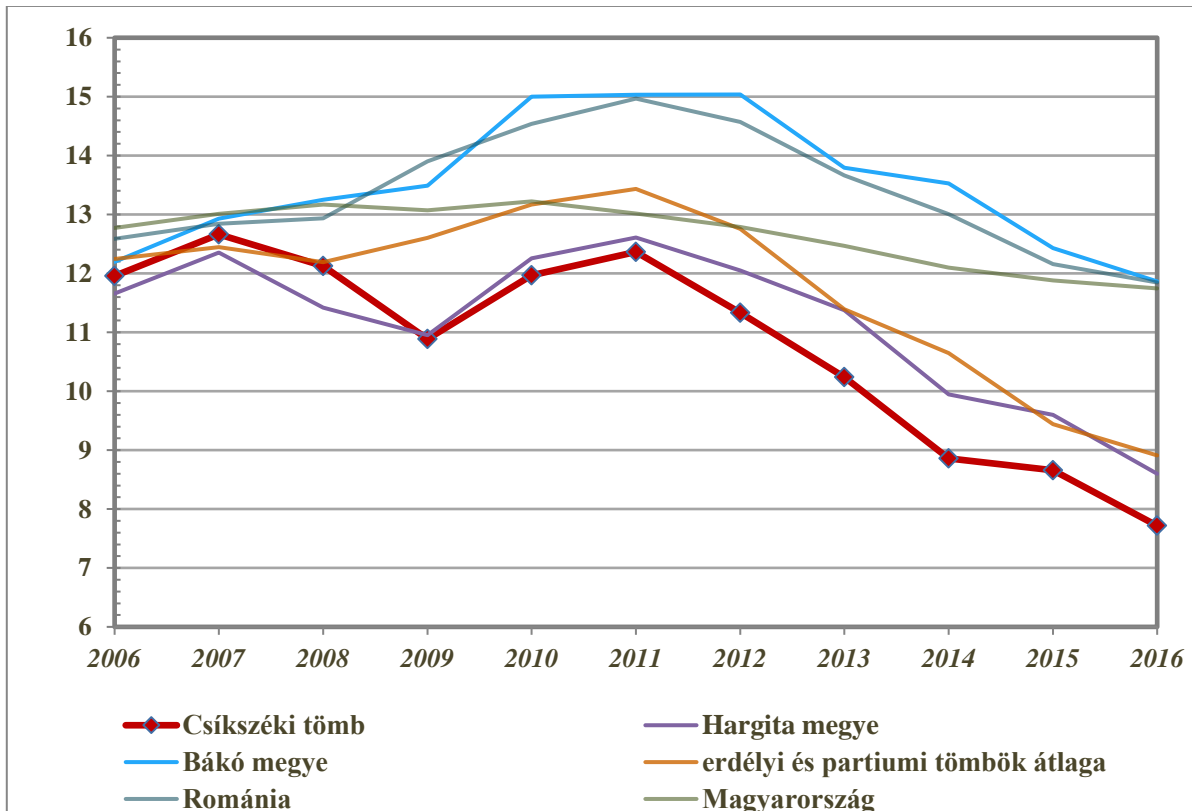
17. ábra: Az egy általános iskolai pedagógusra jutó diákok száma (fő) (2006–2016)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

Középiskolák

18. ábra: Az egy középiskolára jutó tanulók száma (fő) (2006–2016)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

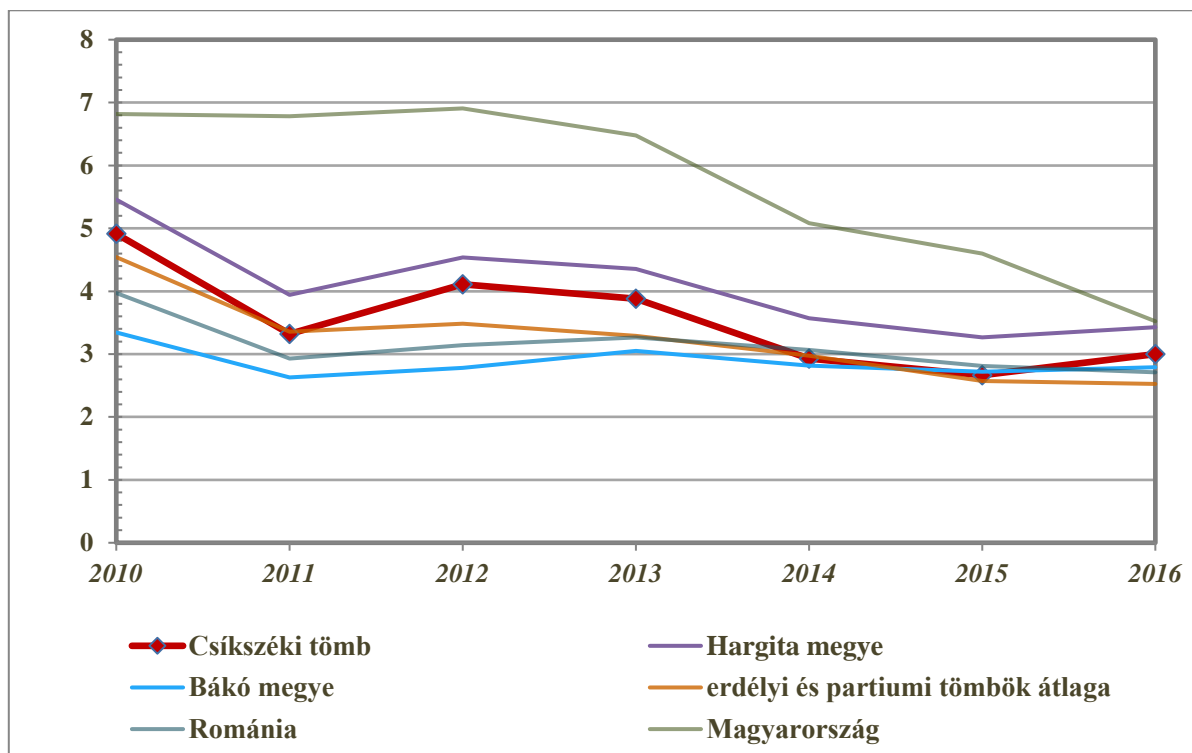

19. ábra: Az egy középiskolai tanárra jutó diákok száma (fő) (2006–2016)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

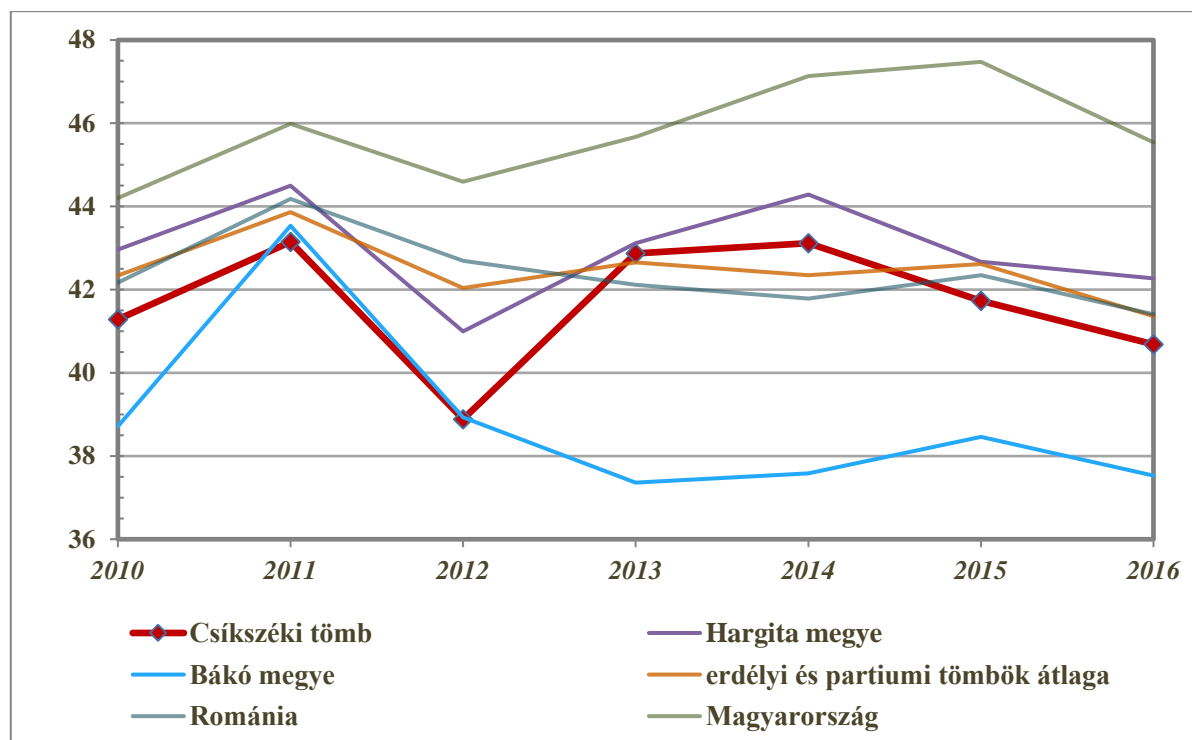

2.3 Munkaerőpiac

Munkanélküliség

20. ábra: A regisztrált munkanélküliek aktív népességhez mért aránya (%) (2010–2016)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

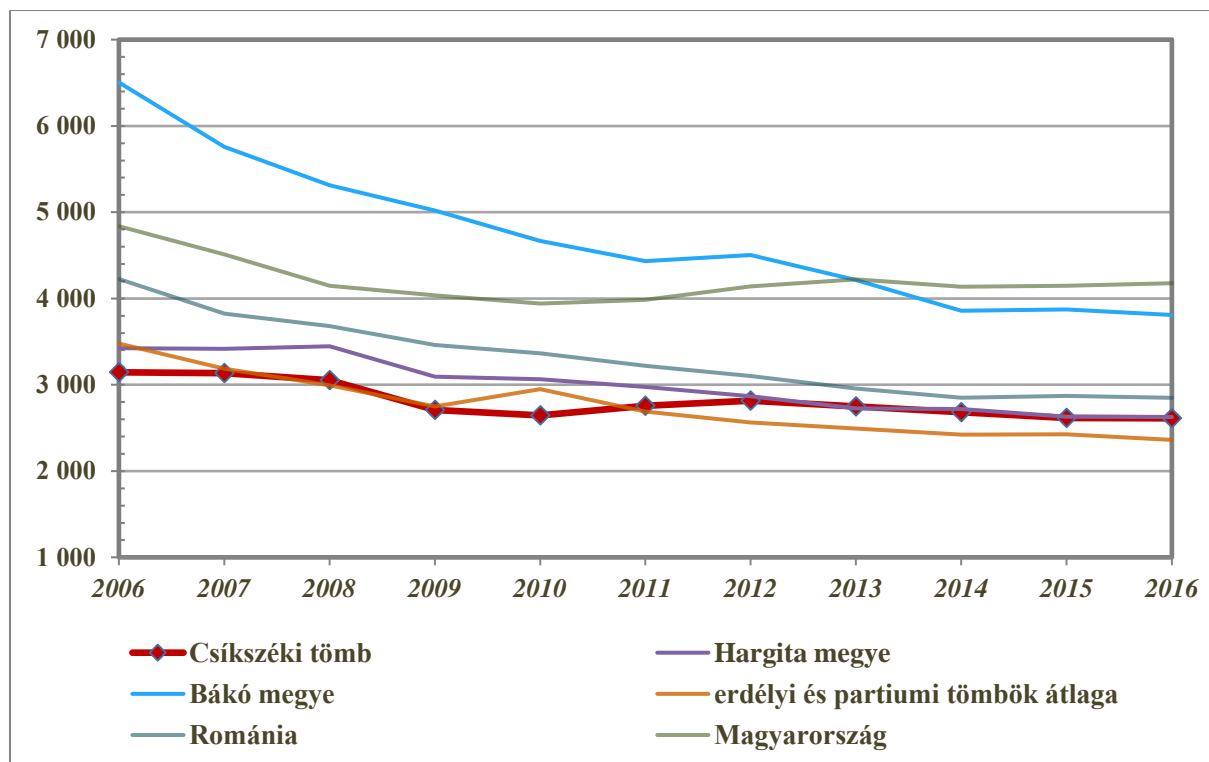

21. ábra: A nők aránya a regisztrált munkanélküliek között (%) (2006–2017)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

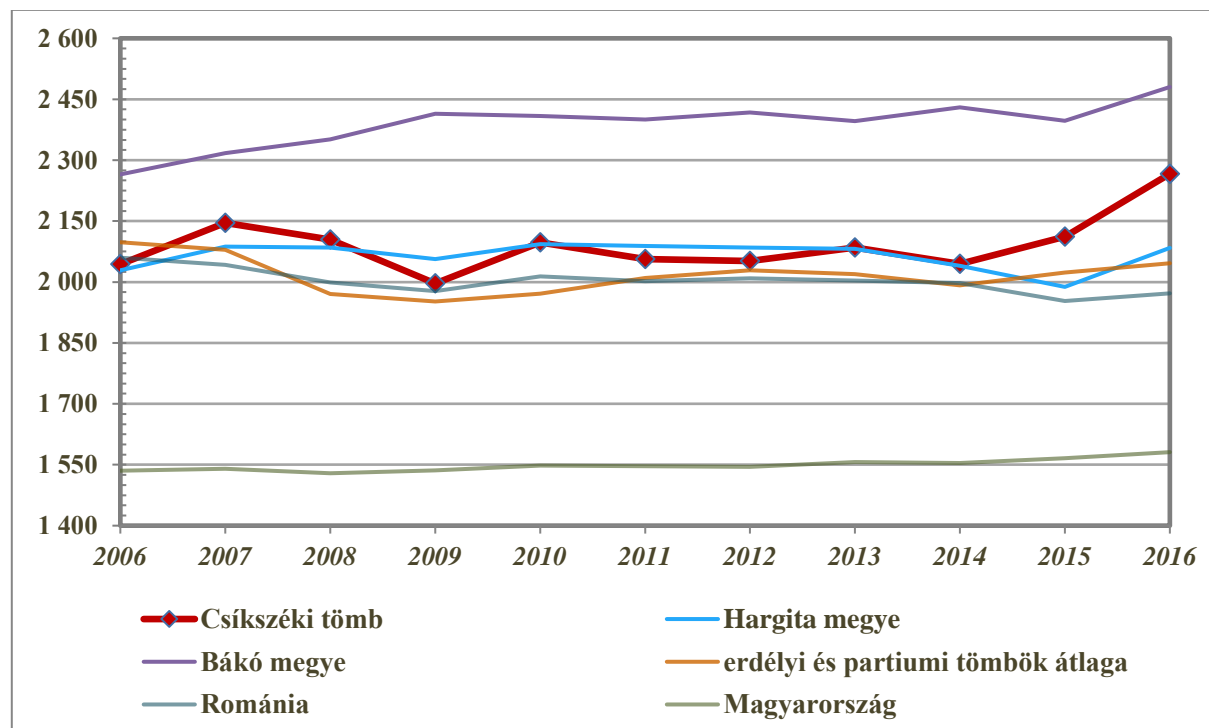

3. A térség egyéb elérhető mutatói

3.1 Egészségügy

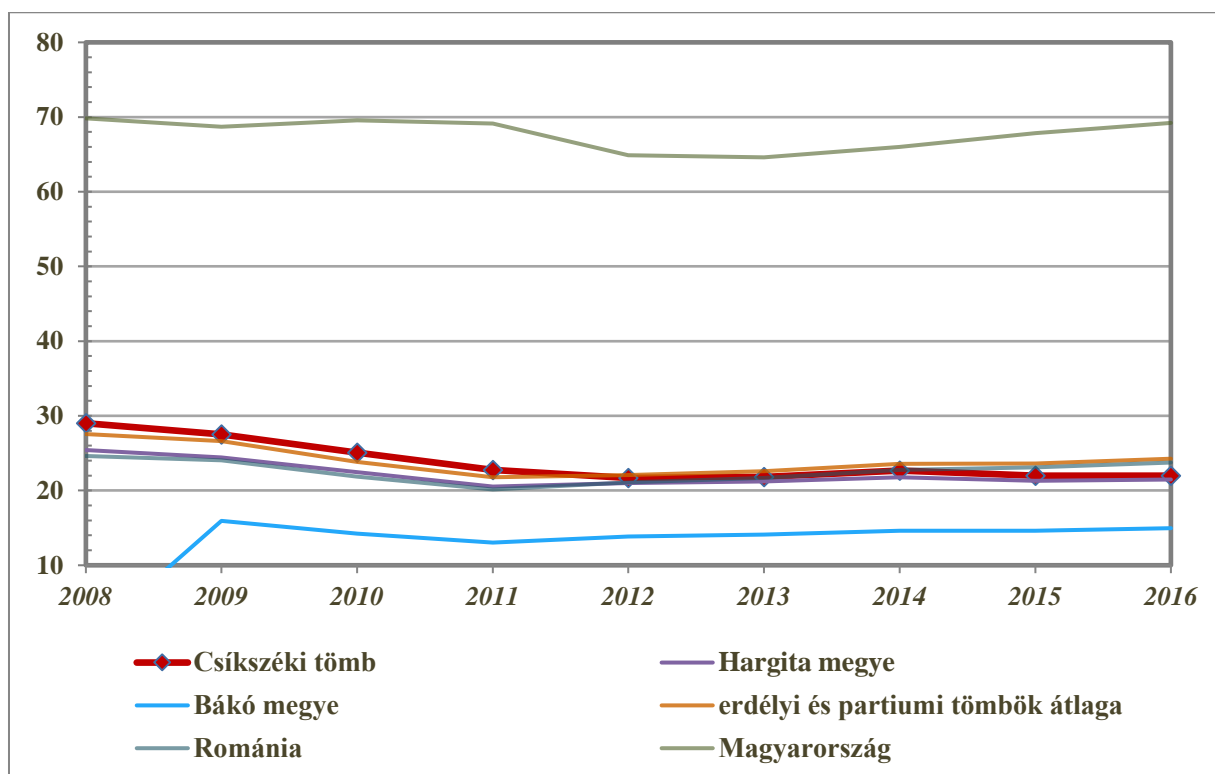
22. ábra: Az egy gyógyszerészre jutó lakosok száma (fő) (2006–2016)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

23. ábra: Az egy háziorvosra jutó lakosok száma (fő) (2006–2016)
Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

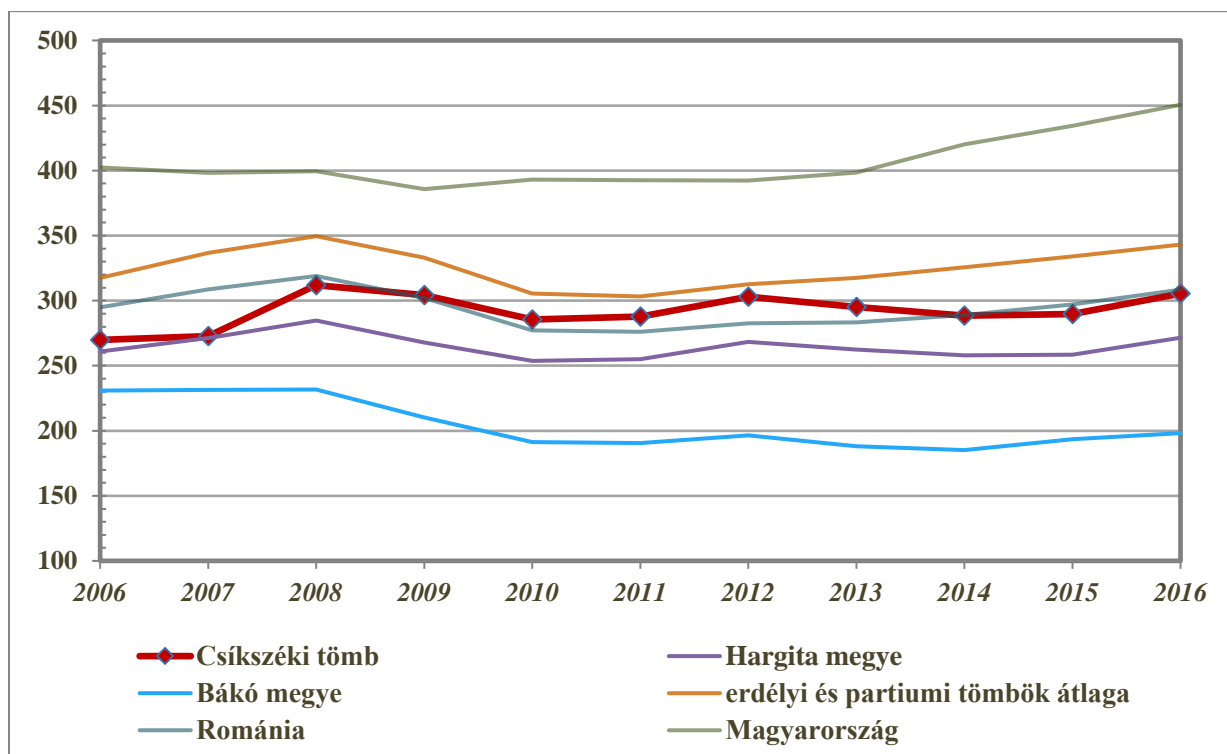

3.2 Gazdaság, munkaerőpiac

24. ábra: Az ezer főre jutó vállalkozások száma (db) (2008–2016)

Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal

25. ábra: Az ezer fő aktív korúra jutó alkalmazottak száma (fő) (2006–2016)

Az adatok forrásai: Román Nemzeti Statisztikai Intézet, Központi Statisztikai Hivatal